

ка за театрални пиеси. Оркестрови творби: сюита за струнен оркестър (1901); патетична увертюра (1903); Сръбски народни танци, № 1, 2, 3 (1904); скерцо d mol (1902); увертюра „На Липару“ (1905); увертюра за Косовската трагедия — отъ Ж. Лазаревичъ (1912). Музика за театрални пиеси: „Той“ (1903), „Айша“ (1905), „Кошана“ (1907) и др., въ които народна пѣсенъ и музика е инструментирана за оркестъръ. Театрални откъси съ оригинална музика: „Прибиславъ и Божана“ (1964), „Светилище Авраамово“ (1906), „Вардаръ“, „Княгиня Мая“ (1923) и др. К. е писалъ и операта „Злосторникъ“ — протѣка на съ мелодии отъ народенъ и ориенталски колоритъ — съ хомофоненъ строй, безъ оркестъра да има по-раншния неговъ замахъ. Написана изобщо съ скромни сръдства, операта е сложена върху принципитѣ на музикалната драма. К. е писалъ и камерна музика — fuga за цигулка, виола и чело; рондо за цигулка и пиано. Отъ хоровитѣ му пѣсни интересни сж, хармонично и мелодически, особено: „Легнахъ да спя“, „Цѣло ми село“, „Гракини, гарване“, „Войвода Деянъ“. Композиралъ е и литургия, — по-народно църковенъ напѣвъ, и музикаленъ речникъ. К. е музикаленъ критикъ на в. „Право“.

Крумхорнь, (гл. кроморнь).

Кръстевъ, Александъръ — компонистъ и хоровъ диригентъ, род. 1 февр. 1879 въ Видинъ, училъ въ Загребската консерватория: при Вилко Новакъ — хармония, Ант. Цекълъ — цигулка, пиано и история на музиката, Венц. Новакъ — контрапунктъ и музикални форми, Фр. Илекъ — упражнения (практически) въ преподаване. Следъ завръщането си въ България, бива назначенъ учителъ въ Ломското педагогическо училище (1901—1907), а следъ това, и до днесъ, е учителъ въ Варненската девическа гимназия, като е билъ сжщевременно лекторъ по музика въ машинното, търговското и рибарско училища, и непрекъснато диригентъ на катедралния хоръ. Освенъ това, ръководилъ е хорътъ и тамбурашкия оркестъръ на музикалното дружество „Гусла“, хорътъ на еврейското дружество „Хармо-

ния“, народниятъ хоръ „Морски звуци“. Уреждалъ е сжщо лѣтни курсове въ Варна за учители, за подготвянето имъ като ръководители на църковни и свѣтски хорове. К. е основател на Музикалното училище въ Варна, чийто директоръ е той отъ 1922, а сжщо е единъ отъ основателитѣ на Б. М. С., на чийто конгресъ 1929—30 е билъ председател. К. работи съ успѣхъ въ областта, главно, на училищната и хорова пѣсенъ. Нѣкои негови народни пѣсни за хоръ, а сжщо и за единъ гласъ, съ съпроводъ на пиано, сж получили у насъ едно значително разпространение. К. пише въ единъ много лекъ и достъпенъ стилъ, при една проста и ясна хармония, и хубаво водене на гласоветѣ. Той е авторъ на патриотичния маршъ „Добруджански край“, който се пѣе отъ всички наши родолюбиви и др. организации. Писалъ: 2 сборника отъ училищни пѣсни: 2 албума отъ пѣсни (народни) за единъ гласъ, съ съпроводъ на пиано; 2 сборника отъ хорови пѣсни: „Личе наше то поколение“, „До моето първо либе“, „Кажи ми бѣдни народе“, „Йовано, Йованке“ и др.. Освенъ това по нѣколко хорови и солови пѣсни, печатани въ периодични списания, както и битови сцени „Лазарки“ и „Коледари“ — за хоръ; „Херувимска“ и „Отче нашъ“ — за смѣсенъ хоръ, и една „Литургия“ на 2 гласа за селски църковни хорове. Инструментални нѣща: Концертино за цигулка — въ 3 части (върху народни мотиви), народни танци: хора, пайдушка и рченица; Фантазия върху народни мотиви за пиано; „Тжги и радости“ — концертъ въ валсъ. Въ списанието „Играй и пѣй“, на което е музикаленъ редакторъ, К. е помѣстилъ нѣколко училищни пѣсни. Отъ педагогическитѣ му трудове най-важни сж: „Исторически развой на обучението по пѣние“ („Муз. вестникъ“ г. IV, бр. 7 и 8), „Задължителнитѣ пѣсни“, „Нуждата отъ инспекторатъ по музика и пѣние“ — последнитѣ два сж реферати, четени на конгреситѣ на Б. М. С.

Кръстосване на гласоветѣ — се нарича (въ хармонията), — когато единъ по-низъкъ гласъ отиде високо отъ съседния нему, напр.: